

SITUATION

S T H L M

#288

NOVEMBER 2021
ÅRGÅNG 26

PRIS: 60 kronor
SÄLJAREN ERHÅLLER HÄLFTEN

LISA JANBELL
SUZANNE OSTEN
SITUATION WALDERSTEN
VRÄKNING AV BARN ÖKAR

ÄLDSTA HUSET
ÄR FRÅN 1889

517 GATUBELYSNINGS-
ARMATURER

632 TRÄD – MEST LIND,
LÖNN OCH HÄSTKASTANJ

CIRKA 400 HUNDAR
OCH ÖVER
600 KATTER

5 440 PERSONER I
3 214 LÄGENHETER

3 UPPKLARADE MORD

SAGAN OM RINGVÄGEN

SVERIGES MEST TÄTBEFOLKADE GATA

ZENTERTAIN OCH VICKY NÖJESPRODUKTION PRESENTERAR

DAVID LINDGREN ANDREAS LUNDSTEDT KAISA ERNST SAMUEL FRÖLER KRISTINA LINDGREN

SATURDAY NIGHT FEVER

The BEE GEES
Smash Hit MUSICAL

STOR ENSEMBLE med SVERIGES BÄSTA DANSARE och ORKESTER
Svensk översättning & regi ANDERS ALBIEN Koreografi JENNIE WIDEGREN

SPELAS HELA HÖSTEN

SATURDAY NIGHT FEVER - The Musical. Based on the Paramount/RSD Film and the story by MIK COHN
Adapted for the stage by ROBERT STIGWOOD and assisted by BILL OAKES Edited by RYAN MCCRYPDE

ROBERT GUSTAFSSON JONAS KARLSSON

VICKY NÖJESPRODUKTION & ZENTERTAIN PRESENTERAR

RAIN MAN

ROBERT GUSTAFSSON JONAS KARLSSON
SOFIA LEDARP/SARA SOMMERFELD GUSTAV LEVIN
ULF EKLUND THÉRÈSE ANDERSSON LEWIS
POLLY KISCH Regi EMMA BUCHT

SPELAS HÖSTEN 2021

RAIN MAN by Dan Gordon. Based on the MGM motion picture. Story by Barry Morrow, screenplay by Ronald Bass & Barry Morrow.
Produced by special arrangement with MGM ON STAGE, Doris Denker & Dean Stolber. Förlag: Nordiska ApS - København

PRODUCERAS AV KRALL ENTERTAINMENT & ZENTERTAIN

SARAH DAWN FINER / TUSSE / PLURA
JOHN LUNDAVIK / LINDA PRITCHARD

HAMBURGER BÖRS
THE CHRISTMAS EDITION
PRESENTERAR STOLT

STJÄRN KLART

LIVE PÅ SCEN TILLSAMMANS MED SVERIGES FRÄMSTA MUSIKER
EN STJÄRNKLAR & SJÄLVKLAR JULSHOW
SPELAS 19 NOV - 22 DECEMBER

Merry Christmas

30 years WITH LOVE FROM
WALLMANS

JULEN ÄR ALLTID BÄTTRE PÅ WALLMANS.
BOKA JULBORD MELLAN 16 NOV-22 DEC.

Biljetter och mer info: [SHOWTIC.SE](https://www.showtic.se)

INNEHÅLL

NOVEMBER 2021

Suzanne Osten

När hon skrev sin självbiografi *Vem tror hon att hon är*, Suzanne Osten?, beslutade hon sig för att "anfälla materialet" som ett teatermanus med tre akter, rollista och regianvisningar.

SARA P. BODRSTROM

Sidan 12.

ANDELINA BERENWALT

Lisa Janbell

Med dansföreställningen "Lead Us" blandar hon afrokubanska folkinfluenser med suggestiva klubbbeats, laserstrålar och rituell dans.

Sidan 30.

Vräkningar av barn ökar

Trots löften från politiker om att så inte ska ske, och uttalat stöd från hyresbolag, blir fler barn av med sitt boende. "Ett övergrepp", säger forskare och experter.

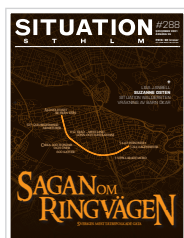

ISTOCKPHOTO

Sidan 24.

Omslag #288

Johan Olsson
formgav Sagan om Ringvägen.

DET VAR EN GÅNG EN KARTA I 36 BLAD FRÅN 1863

På en handmålad uppmätningsskarta över Stockholm – det är okänt vem som ritat den – finns den första dragningen av en vägsträcka på Södermalm som liknar dagens Ringvägen.

Sidan 16.

ALLTID I SITUATION STHLM

9 Situation Waldersten

Månadens bild av konstnär Jesper Waldersten.

10 Gata fram och tillbaka

Klara Västra kyrkogata.

29 Korsord

Lös månadens kryss.

30 Svepet

Boken *Bakom stadens kulisser*, Andréxpeditionen på scen, långfilm på 30 sekunder, läslov med möjligheter, "Dopesick" och mycket mera.

32 Dåtid Sthlm

November 1982.

GATUPLANET

5 Säljaren

Mikael Krantz.

14 Med egna ord

Säljarnas sidor – texter från gatan.

23 I gatuplanet

- Åke Leisjö om munspel
- Gatujuristerna prisas
- Matmissionen öppnar nytt
- Mind ställer 5 krav på regeringen.

SITUATION

REDAKTION Chefredaktör och ansvarig utgivare Ulf Stolt, ulf@situationsthlm.se, 08-54595390 **Reporter** Maria Hagström, maria@situationsthlm.se

Art Director Johan Olsson **Webbredaktör** Jenny Lindroth **Medverkande fotografer och illustratörer** Magnus Sandberg, Jesper Waldersten.

För osignerat material svarar redaktionen. Redaktionen ansvarar ej för insänt icke beställt material. **Hemsida** www.situationsthlm.se **E-post** red@situationsthlm.se

Räckvidd 106000 läsare (Orvesto konsument 2021:2) **Upplaga** 14 600 ex/mån (TS helår 2021) ISSN: 1400-4437 **LEDNING & ADMINISTRATION** VD Pia Stolt, pia@situationsthlm.se, 08-54595387

Adress Torkel Knutssongatan 37, 118 49 Stockholm **Tel** 08-54595381 **Organisationsnummer** 556649-1071 **Plusgiro/Bankgiro** pg. 25 59 89-6 bg. 5774-9327 **SOCIAL VERKSAMHET**

Verksamhetschef, sociala verksamheten Jenny Lindroth, jenny@situationsthlm.se, 08-54595388 **Samordnare** Ingmari Olofsson, ingmari@situationsthlm.se, 08-54595381, Jonas Svensson,

jonas@situationsthlm.se, 08-54595381 **Telefonnummer distribution** 08-54595381 **Öppettider** Måndag till fredag kl. 8-15 **Organisationsnummer** 8024 11-1497 **Plusgiro/**

Bankgiro pg. 28 19 18-3 bg. 5357-3259 **ANNONSERING & PRENUMERATION** Herman Sundgren, herman@situationsthlm.se, 08-54595394, Catharina Persson, catharina.persson@

mediakraft.se, 070-977 20 20 Robert Wallner, robert.wallner@mediakraft.se, 070-992 53 43 **Privatprenumeration** 11 nummer kostar 660 kronor **E-post** situationsthlm@flowinfo.se

Tryck V-TAB Vimmerby 2020 **Miljö** Plasten runt tidningarna är en PE-folie. Den är återvinningsbar och lämnas i containern för plast vid återvinningsstationerna.

441 Typsnitt 428

Med oss reser du aldrig ensam.

När vi reser tillsammans är hjälpen aldrig långt borta. Ser du någon som stör eller förstör? Visa kollektivkurage och chatta med vår trygghetscentral dygnet runt i SL-appen eller ring oss på 020-120 25 25.

FAKTA HEMLÖSHET

33 250 personer lever i hemlöshet i Sverige, enligt Socialstyrelsens definition av hemlöshet.

Där ingår personer i akut hemlöshet, personer som saknar boende efter institutionsvistelse, personer som bor inom den sekundära bostadsmarknaden och personer som bor kortsiktigt hos familj, släkt eller andra privatpersoner.

I Stockholm vistas enligt den senaste mätningen 7 247 hemlösa personer och av dessa lever 1 558 i akut hemlöshet.

OM SITUATION STHLM

Sedan 1995 säljs Situation Sthlm av hemlösa människor i Stockholm och Mälardalen.

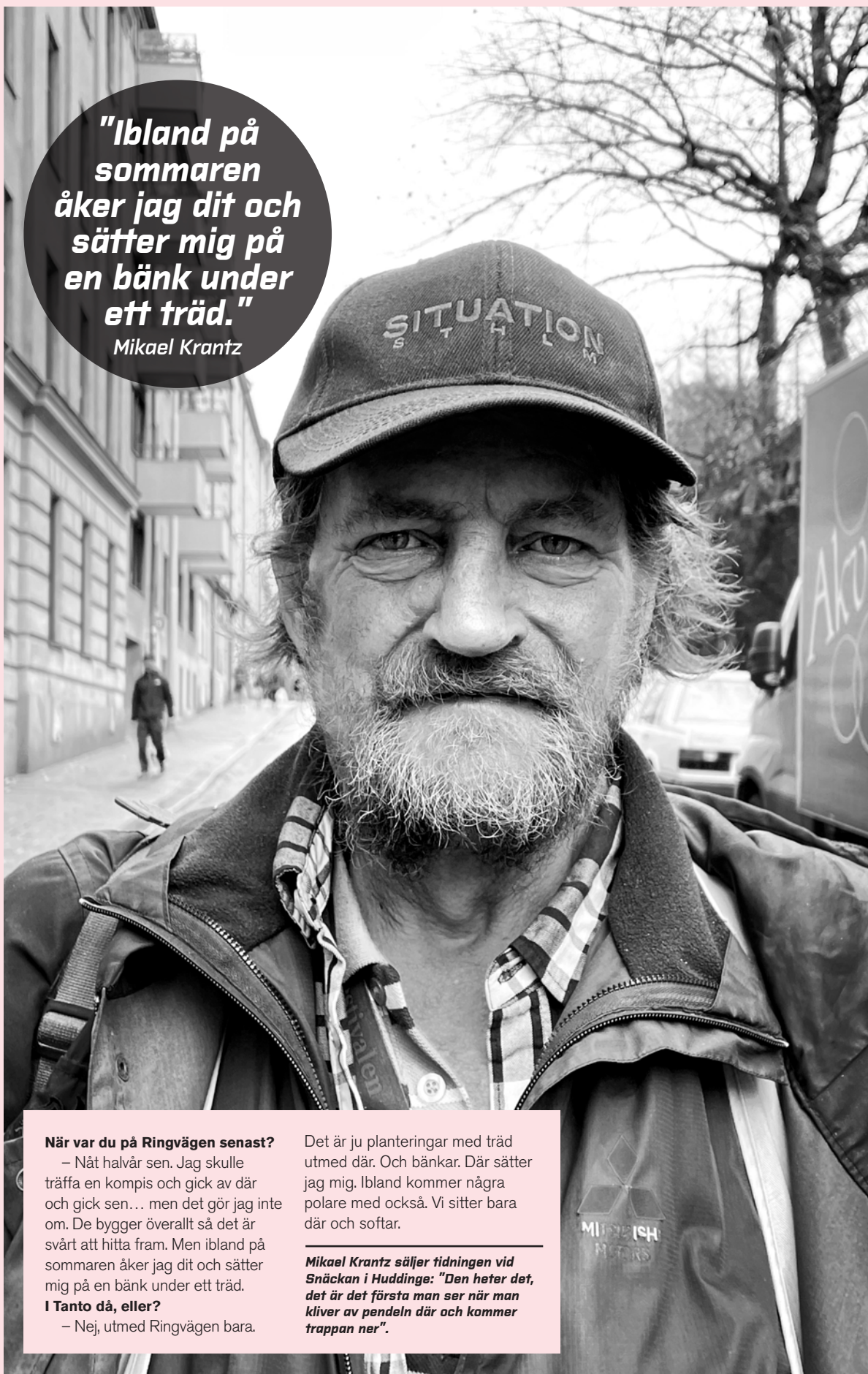
Konceptet med gatutidningsförsäljning har visat sig vara en framgångsrik metod att arbeta med hemlösa människor på, eftersom det ger tidnings säljaren en möjlighet att tjäna egna pengar genom att arbeta, samtidigt som tidningen – i sig – fungerar som en kanal för påverkan, opinionsbildning och debatt kring frågor som rör de hemlösa säljarnas situation.

Situation Sthlms sociala verksamhet med arbete och sysselsättning, individuellt stöd och motiverande samtal, skrivarkverkstad och möjlighet att ha sin post hit, café, tillgång till datorer, telefon och juridisk rådgivning, fyller en mycket viktig funktion för de hemlösa människor som tar del av verksamheten.

Närmare 80 procent av Situation Sthlms säljare upplever en positivt förändrad livssituation sedan de började sälja Situation Sthlm.

"Ibland på sommaren åker jag dit och sätter mig på en bänk under ett träd."

Mikael Krantz

När var du på Ringvägen senast?

– Nåt halvår sen. Jag skulle träffa en kompis och gick av där och gick sen... men det gör jag inte om. De bygger överallt så det är svårt att hitta fram. Men ibland på sommaren åker jag dit och sätter mig på en bänk under ett träd.

I Tanto då, eller?

– Nej, utmed Ringvägen bara.

Det är ju planteringar med träd utmed där. Och bänkar. Där sätter jag mig. Ibland kommer några polare med också. Vi sitter bara där och softar.

Mikael Krantz säljer tidningen vid Snäckan i Huddinge: "Den heter det, det är det första man ser när man kliver av pendeln där och kommer trappan ner".

Situationist "Dela gärna våra inlägg så hjälper du andra att hitta säljare."

Låt *Situation Sthlms* säljare bli en del av ditt sociala medieflöde. Följ oss på Instagram: @situationsthlm.

37 gilla-markeringar
situationsthlm Säljaren Baltzar om sin musiksmak:
"Opera är bra. Varför vet jag inte men jag gillar det. Inte operett utan opera, det är en jävla skillnad. Verdi är en kompositör jag gillar, men lyssnar inte direkt längre".
Köp oktobernumret av Baltzar vid Fältöversten och dela gärna så fler hittar honom!

UR ARKIVET: # 270, MARS 2020

I tingsrätten i Rådhuset på Scheelegatan berättar brotten som begåtts inom någon av de tretton innerstadsförsamlingarna sin egen Stockholms historia, **Melody Farshin** har skrivit om ungdomsboken *Mizeria* till pjäs som nu sätts upp i Husby och

podden **Situation Samtal** släpper fem halvtimmeslånga avsnitt med **Jan, Ann, Kjell, Markku** och **Tommy** som berättar om sina liv.

Annika Norlin ger ut novellsamlingen *Jag ser allt du gör*, **Conny Bloom** släpper andra soloskivan *Game, set, Bloom*, **Loud Grrl Lab** skapar ett tryggt rum, xenosociolingvist **Yens Wahlgren** föreläser om påhittade språk och Kvinnohistoriska gör podd om stockholmskvinnors plats i historien.

Västberga boende fyller tio år och socialtjänsten blir alltmer sifferstyrd då krav på statistik, siffror och mätningar ökat.

Dessutom *Situation Waldersten*, krönikor, Med egna ord, Gata fram och tillbaka och mycket mer.

SAGT I SOCIALA MEDIER

FACEBOOK @Roger Karlsson **Häromveckan** var det smockfullt med folk utmed Väster Långgatan, som på pre-pandemics gamla goda tid, eller...

INSTAGRAM @yannwallenberg **Hej Raouia!** Stor kram och vi ses på stan.

INSTAGRAM @kadraben **Vem vill inte köpa Situation Sthlm av sweet och glada Celina!**

FACEBOOK @Ewalena Södergren **Tack för svaret. Delar det i gruppen "Vi i Enköping" på Facebook.**

@spelfriheten (via Instagram):

"Vad bra att ni tar upp ämnet. 🙌🙌🙌"

Kommentar angående artikeln i #287 om förvärrat spelberoende under pandemin.

Instagram: @situationsthlm

Facebook: Situation Sthlm

Twitter: @SituationSthlm1

Ledare

Ett pressmeddelande från SCB

FYRA GÅNGER HAR jag gått Ringvägen hela vägen, från Malmgårdsvägen och Lilla Mejstens gränd till Yttersta tvärgränd.

Kom på mig själv tredje gången jag gjorde det att undra vad det skulle vara bra för. Om det var rätt matsäck jag gillrade.

För sånt är alltid svårt att veta. På samma sätt är det svårt att veta om den research som görs visar sig vara det man behöver och ska ha, när man sedan står där i såret med uppdraget att balta ihop det till något tiotal tusen tecken med

blanksteg, hyggligt begripligt.

När pressmeddelandet från SCB om att Ringvägen är Sveriges mest tätbefolkade gata kom till dåvarande reporter Gerd Eriksson, hade vi först en del olika planer och tankar.

Göra en notis.

En siffra. Göra Brilljant med statistikerna som tagit fram siffrorna. Eller ingenting.

HUR KUL ÄR egentligen statistik från Statistiska Centralbyrån? Faktiskt väldigt. Dessutom intressant

och kul att gräva ner sig i geodata på reginawebben och knacka in Deso 0180C2940 och komma till det demografiska statistikområdet öster om Götgatan, några kvarter mellan vattnet, Ringvägen och Södermannagatan.

Det bor 2007 personer där i 995 hushåll, 17 procent är av utländsk härkomst, 86 procent förvärvsarbetar, 68 procent har en eftergymnasial utbildning och 69 procent av hushållen har en ekonomisk standard över rikets median.

Och så där rullar det på, en Deso-kod i sänder. Det finns 22 sådana områden utmed Ringvägen.

Också det en saga om Ringvägen.

Och ytterligare en del i vår berättelse om Stockholm. Som pågår.

Ulf Stolt
chefredaktör & ansvarig utgivare
ulf@situationsthlm.se

Ljuset lyser i mörkret,

OCH MÖRKRET HAR INTE ÖVERVUNNIT DET

Ur Bibeln, Johannesevangeliet 1:5

Tänd ett ljus!

*Till minne av nära och kära.
I bön och tacksamhet.
För egen eftertanke och ro.*

HUVUDSTAN

73

Procent av alla hund- och kattägare kan inte utföra hjärt- och lungräddning på sitt husdjur. Ett problem, då rekordmånga hundar och katter flyttat in i svenska hem under pandemin. Man ska kontrollera att djuret har fria luftvägar innan man gör bröstkompressioner, ger konstgjord andning eller en Heimlich-manöver. Metoderna varierar beroende på djurets storlek.

36

procent av stockholmarna litar inte på de flesta människorna i sin stadsdel. De som känner mest misstro är personer i åldern 50-64 år. Tilliten är högst på Östermalm, lägst i Rinkeby-Kista.

Hitta tystnaden i 19 parker

REKREATION För fem år sedan lanserades Guide till tystnaden för första gången i Stockholms stad, med tips om elva naturområden. Nu, i Guide till tystnaden II, presenteras nya miljöer.

Staden lyfter fram mindre parker och rekreationsytor som inte är så välkända. I en broschyr, webbsida och appen Naturkartan finns guide till 19 olika parker - bland annat Aluddsparken på Stora Essingen, Starrängen på Östermalm och Grönlandsparken i Kista.

– Vi vill visa på de möjligheter som finns för boende i Stockholm att nå en rofylld grön plats i sitt närområde. Nu har vi valt att lyfta fram mindre och inte så välkända platser som uppfyller kriterierna om god ljudmiljö, stillhet och gröna upplevelsevärden, säger Magnus Lindqvist, utredare på miljöförvaltningen.

Parkerna har valts ut efter en inventering av ljudnivån i mer än 1

100 parker. De har också "rekreativa kvaliteter" och är spridda över Stockholm.

Det är en del av stadens framtida

mål att alla invånare ska ha max en kvarts promenad till en rofylld grön plats.

MARIA HAGSTRÖM

"Lugn och trevlig innergård, inga ljud hörs från Ringvägen. I alla rum ligger originalbrädgolv som är vitlaserade."

Annons på Historiska Hems hemsida, rörande en etta till salu på Ringvägen 129 B.

Pelargoner mot stress

DOFT Växter som pelargon, lavendel och barrträd kan vara bra för hälsan. Under en studie på Sveriges lantbruksuniversitet kartlades hur naturliga dofter framkallar associationer, känslor och fysiska reaktioner hos personer som drabbats av stressrelaterad sjukdom. Till exempel associerade många doften från pelargonerna "Doktor Westerlunds blomma" med barndom och trygghet och skapade en känsla av lugn.

– Studien visade att doften av växter, särskilt olika sorter av citrusdoftande pelargon, kan stödja mental återhämtning och bidra till en upplevelse av inre ro, säger Anna María Pálsdóttir, docent och universitetslektor på SLU.

MARIA HAGSTRÖM

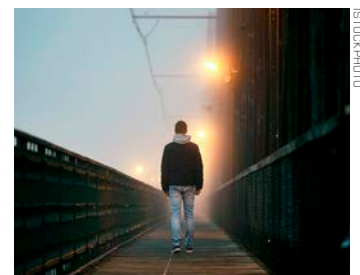
POK SLU

Ensamhet kan vara dödlig

HÄLSA I två nya rapporter från CES, Centrum för epidemiologi och samhällsmedicin, följer man upp utvecklingen i fysisk och psykisk hälsa hos de personer i Stockholms län som i folkhälsoenkäten 2014 uppgav att de besvärades av ensamhet.

3 av tio i åldern 16 till 29 år, och lika många i åldersgruppen över 85 år, uppgav då att de besvärades av ensamhet – 100 000 unga och 10 000 äldre.

Under åren 2015 till 2018 dog ensamma personer av psykiska sjukdomar, hjärt-kärlsjukdomar, sjukdomar i nervsystemet samt förgiftningar i högre utsträckning än personer som inte besvärades

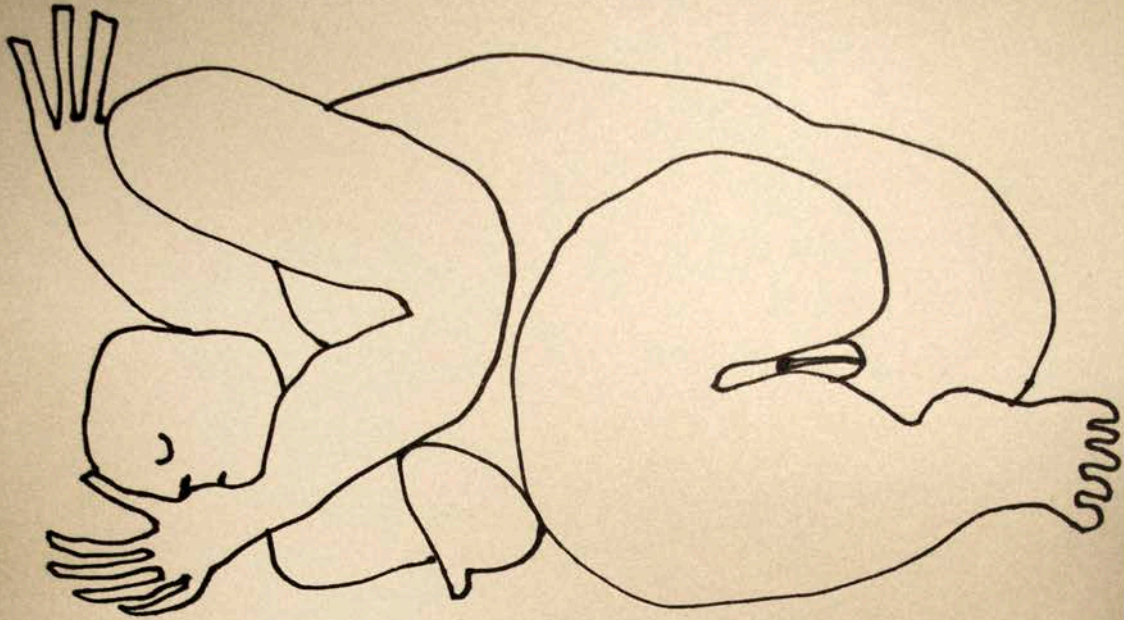

STOCKHOLM

av ensamhet.

– Eftersom ensamhet är relativt vanligt, innebär sambandet med dödlighet att ensamhet kan visa sig vara ett betydande samhällsproblem, säger Anton Laget, enhetschef CES.

ULF STOLT

LÅT BLI!

LÅT BLI MIG

SOM VANLIGT

Klara Västra kyrkogata 10.10-10.39

En rullväska vid en rund bänk med handtaget uppdraget, nio träd, en kvinna i vit kapp som tar ut kurvan lite extra, en dörr som kärvar och en mugg kaffe som nästan spills ut. Klara Västra kyrkogata är både bil- och gågata. TEXT ULF STOLT FOTO MAGNUS SANDBERG

VID INGÅNGEN TILL T-centralen och tågstationen vid hörnet Klarabergsgatan där det är gågata, hackar den automatiska dörren till lite. Vilket får en kvinna på väg ut att ta ett snabbt, lite överrumplat, steg åt sidan. Vilket får en man i grå rock med en kaffemugg i handen att stanna till mitt i steget och dra kaffemuggen hastigt åt sidan för att inte krocka med kvinnan.

Vid elscooterparkeringen utanför – det står två scootrar parkerade i den – står tre män och röker, en av dem är klädd i varselkläder, alla tre bär rygsäck. De diskuterar någonting sinsemellan och vänder då och då sitt fokus mot de tre runda soffor och

nio träd bakom dem på gatan – det är ett träd planerat mitt i varje rund soffa – som de pekar mot och ser ut att tala om.

Det sitter en kvinna och en man på den runda bänken närmast dem. Mannen lägger armen om kvinnans axlar och pussar henne lätt på kinden. Det står en rullväska till höger om henne med handtaget uppdraget.

De tre männen fimpar sina cigaretter och går mot entrén till tunnelbanan.

ROMANSAFTON I S:ta Clara kyrka – arior och romanser av Stenhammar och Puccini, framförda av Ludvig Nils-

son på piano och Ariadna Reguant Qvarsebo, sopran.

Varje vardag är det bön i kyrkan klockan 08.00, 13.00 och 15.45. Och lunchmusik klockan 12.00.

I hörnet Klara Vattugränd en vit höghöjdslift.

Mitt emot trappan upp till kyrkan står en motorcykel parkerade bakom en vit stadsjeep. Motorcykeln är skyddad av ett kamouflageöverdrag i olika nyanser av grönt och brunt.

På en lucka i fasaden en röd skylt: "Brandgasventilation. Plan 1 garage, öppning av luckor sker från manöverbod vid bft Vasagatan 14."

Gatan enkelriktad från Klara Södra

kyrkogata, gäller dock inte cykel.

En bil från ett företag som flyttar kontorsmöbler står med baklemmen uppfäld och baklastaren i gatan. Flaket tomt, så när som på en bunt grå filter och två pirror med blåa handtag.

SKYLTEN SOM VISAR att höjden är 3,3 meter in till parkeringshuset under Sheraton – gammal klassisk skateboardåkarmark – har fått sig en liten knack och lutar några grader in mot fasaden. En kvinna i svart kappa har lutat sin dataväska mot stolpen, en grå bil stannar till, hon tar väskan, öppnar bakdörren och kliver in, bilen gör en tvär vänster och kör bort Klara

Södra kyrkogata.

Fönstret på bottenvåningen i 18 a är vidöppet. På stupröret till höger om dörren en rektangulär röd skylt riktad i sydvästlig riktning som visar att det är 9,7 meter i skyltens riktning till brandpost.

En röd bil kommer i hög fart och kör ner mot garaget och får nästan väja för en kvinna i vit kappa som kommer på en elscooter. Hon ser dock bilen innan den ser henne och tar därför ut kurvan lite extra.

När hon fortsätter gatan upp sedan gör hon några extra slalomsvängar innan hon kör upp mot den del som är gågata. 🚫

Vem tror hon att hon är, Suzanne Osten? Det är titeln på självbiografin som inte liknar någon traditionell biografi. Med sin långa erfarenhet inom teatern har Suzanne Osten valt att skriva boken i teatral form. Med roller, scenanvisningar och tre akter: frihet, jämlikhet och broderskap. **TEXT MARIA HAGSTRÖM FOTO SARA P BORGSTRÖM**

SJÄLVSKRIVEN

Vad ska man välja att skriva, om man ska beskriva ett helt liv?

När en enda intressant dag skulle kunna fylla sidorna i en hel bok? Suzanne Osten har varit barn, ung, medelålders och äldre. Regissör, dramatiker, forskare och teaterchef. Mamma, kvinna, älskarinna och hustru.

Så många roller och ändå sitt eget jag hela vägen.

När Suzanne Osten brottades med vad hon skulle ta med i boken om sig själv, hur hon skulle "anfälla materialet", så landade hon tillslut i tre akter, en lång rollista och scenanvisningar.

– Jag har lottjat lite med formen. Jag har ju tillbringat väldigt lång tid inom teatern, började som nittonåring med att professionellt sätta upp pjäser, så det här blev ett sätt för mig att disponera det stora stoffet. Boken handlar om en person som försöker se på sig själv i olika sammanhang och tider.

Hon berättar att hon först började skriva om föräldrarna. Mamman som hjälpte flyktingar och pappan som var illegal när han kom till Sverige. Kriget, deras politiska engagemang och mammans psykoser.

– Jag har ju skrivit så mycket om mina föräldrar tidigare, jag behövde rikta om fokus.

SUZANNE OSTEN ÄR känd som en av de ledande pionjärerna inom teater för barn och unga. 1975 grundade hon Unga Klara.

– Jag har kämpat för att barnteater ska vara lika bra som den för vuxna. Lika stark, lika upprörande, lika vacker.

I självbiografins första akt tar hon sig an sig själv som barn. Hon kallar akten för "Frihet".

– Det är den där friheten jag längtade

HATET VI MÖTTE VAR CHOCKERANDE OCH DET FINNS ÄVEN I DAG.

efter, att få bestämma själv. Barnavårdsnämnden tog hand om mig eftersom min mamma var försvunnen och pappa inte hade några pengar.

Hon kom till en internatskola, en tuff miljö där människor hade pengar men hon själv inga hade.

– Där fanns många diplomatbarn som var placerade av sina föräldrar. Jag upptäckte att man inte är skyddad för att man är rik, det fanns en enorm ensamhet. Vi var ett ensamt gäng tonåringar, vi internatskolebarn.

I AKT TVÅ, med titeln "Jämlikhet", har hon blivit vuxen och kämpar för jämställdhet mel-

lan män och kvinnor genom att bland annat vara aktiv i Grupp 8.

– Vi demonstrerade, debatterade, sjöng och smädade gubbar. Vi jobbade för rätten till abort, den fick vi. Vi jobbade för daghem, det genomfördes. Vi jobbade med skatteskillnader, i dag finns särbeskattning.

Mycket har förändrats till det bättre, men inte porren och våldet mot kvinnor, påpekar hon.

– Det är ohyggligt mycket och påtagligt i samhället. Hatet vi mötte var chockerande och det finns även i dag.

Hon har valt franska revolutionens motto som rubriker i boken och den tredje akten är "Broderskap". Där befinner hon sig nu.

– Alla är bröder och ska ha rättvisa. På jorden är det otroligt många som inte har nånting och det är få som har otroligt mycket. Det måste bli omfördelning för att rättvist rädda planeten.

Hon säger att hon försöker behålla en optimistisk grundhållning och nämner bland annat Greta Thunberg och den visionära ungdomligheten. Och att barn ska tas på allvar och bli lyssnade på.

– Jag hoppas att läsarna också uppfattar att jag har humor och att jag försöker se det humoristiska i situationer. Jag har väl mina svängar, men det är ingen bitter biografi. ☺

SUZANNE OSTEN FÖDD: 1944 i Stockholm **GÖR:** Regissör, dramatiker och författare **AKTUELL:** Med självbiografin *Vem tror hon att hon är, Suzanne Osten?* Regisserar "Buster Keaton på månen" på Unga Klara.

MED EGNA ORD

KORT SAGT & POESI

Sanningen och lögnaren

● Jag och min bästa vän Z satt och pratade då han sa: "Den som tiger om sanningen är inte bättre än lögnaren som hittade på lögnen". Jag höll med till fullo. Nu undrar jag vilka som håller med om det?

DAGGE

Mjuk

● Som mjukaste sammetskuddar, som ett blommande hav färger, som den svala brisen vid havet, sån är liderligheten i tanken, innan du skriker till verket...

LO

På sjukhuset

● Var inlagd på sjukhus för någon månad sedan och överläkaren köpte ett nummer av Situation Sthlm av mig. Nu i veckan ville det sig inte bättre än att jag hamnade på samma sjukhus och träffade samma överläkare.

– Är du här för att sälja en tidning till, frågade överläkaren.

Trots min prekära situation började jag skratta.

ULF HANSSON

Min förhoppning

● Positivt tänkande är alltid bättre än negativt tänkande. Det kommer en dag då alla försöker lösa problem istället för att tro att det går att lagstifta bort problemen, det är i alla fall min förhoppning!

DAGGE

Beröring

● Den första gången du tog i mig gick en pirrande varm väg genom min kropp. Och jag blev kär. Hur många gånger har man upplevt en sådan beröring i sitt liv? En gång.

En gång, som bara försvann som sand i ett timglas.

Fast den har runnit ut finns den kvar, sanden i kupan.

Så som känslan från första beröringen dröjer sig kvar.

LENA FREIJ

Ett minne

● Ett stycke jag läste i Martina Haags bok *Fänge i hundpalatset* påminde mig om ett mordisk husmanstips som jag fick av min mamma en gång när jag och en väninna flyttade in i en lägenhet i Orminge för en evighet sedan. Citerar M. Haag: "Våra ungar blir superbesvikna när vi måste sätta ut fällor/grävlingburarna. Erik säger att det får bara plats en råtta åt gången i dom. De är gråvita med röda nästan blinda ögon, för de har levt så länge nere i källaren och att de har nästan ingen päls alls men att de har stora käkar. Deras svansar

som ser ut som tjocka daggmaskar och de har muskler som anabola gymkillar".

Så grotesk var inte den lilla skogsmusen som tyvärr hade hoppat ner och bosatt sig i en av flyttkartongerna som fått stå färdigpackade i en lada ute på landet i väntan på flytten. Första prasslandet i lådan fick oss i vild panik. Först hoppade vi i gummistövlarna sedan upp på varsin stol med varsitt vapen i hand, en mattpiska och ett skohorn i plast.

Skräcken var total.

Var det en orm, spindel eller råtta?

Kanske nåt övernaturligt som ett mini-ufo? Till sist sprang den lilla musen förskräckt in under diskbänken. Vi hörde den bygga gångar och tvingade oss att sätta ut en fälla med ost. Det lilla husdjuret blev ett skadedjur i väggen som lyckades sno med sig osten varje gång utan att fastna i fällan. Med rådet från mamma att försöka med färsk Japp så var musen en seg Japp klump senare.

Elakt värre, men vad skulle alternativet varit eftersom den envisades med att förstöra väggarna.

TESS

Intåg

● Höstens intåg har trängt in i Stockholmnarnas själar.

Mörkret ligger över huvudstaden och tynger ner, stänger människors kontakt med varann.

Förr pratade folk på ett normalt sätt.

Nu häpnar man på tunnelbanan om någon annan tilltalar en resenär.

Verkligheten är hård och grym men skön och sann.

Människorna går mot en tragedi. Individerna är trasig inuti.

Som samhället tappar mer och mer empati.

TORBJÖRN SUNDIN

Hur fort blåser löven?

● Hösten har äntligen färgat på, och den blå pennan i min hand ska försöka blåsa ikapp med årstidens oväder. "Hur var vinden idag" frågar du mig och jag svarar "lika kall som ditt eget hjärta". Stöddigt och tvärt. Som om jag skulle vilja starta något, kanske en glöd eller en eld till och med.

En tillräckligt stor eld vill jag starta så att den räcker till att värma allas våra händer och kanske när den in i ett och annat hjärta? Det var ju egentligen bara det bråket handlade om från början, ett försök att bli nådd och värmd.

Snälla hösten, gör allt du kan i år för att påminna oss om att värme uppstår vid närhet.

Låt oss starta världens största brasa där allt gammalt och dött kan bli aska och där vi som fortfarande vill, kan samlas och värma oss tillsammans. Och när den slocknar och avslutat sitt syfte har vi bara varandra.

CELINA

Akutintag psykiatri

● Grå ögon isiga, dimmiga med en hinna gråtblöt sörja dragen över ögongloberna.

Likgiltigt satt du, fullt påklädd i glasburen för rökarna, i en plastad soffa. Ingen tilltalade dig, du inbjöd inte, din sorg var total. Som om den annalkande porten skulle öppnas. Att du visste någonting om något. Du sprang, trängde dig fram i den nittiograddiga vinkelns korridorer, personalen efter, varvet ut, slet dig loss, slogs.

Storväxt och tung, desperat och destruktiv.

Sen kom klimax, turbulenta kroppar i krig, en mental utlösning under några minuter i den evighetslånga psykiatriska sega luften.

Jag såg dig aldrig mer, en darning, ett obehag, jag frågade ingen, som en av alla medpatienter, var det enda som återstod en stängd dörr, vi antog att du "vilade på rummet".

I tystnad väntade andra på utskrivning.

LO

Gitarren

● Mörka kvällar. Mörkt rum. Mörka kläder bär jag nu idag, inga glödlampor hemma.

Gitarren står lutad mot väggen men den kan jag inte stämma. Tänk om jag ändå kunde lira som grannen och min ena bror. Gitar är så häftigt att lyssna på. Den ger tröst just nu i sorgens tid.

Men jag kommer lära mig. Inte bara kanske, utan det här vet jag att det kommer att gå bra. Så snart sitter jag och spelar min favoritsång "Tears in Heaven" med Eric Clapton. Han vet var skåpet ska stå.

Nu ska jag ut och gå.

LENA FREIJ

Hon

● Hon måste våga ta klivet, in i något nytt. Skrämmande osäkert. Framtidens hemlighet är det ingen som vet. Hon tog modet, fattade pennan. Skrev under, sen var resan igång till fosterlandet, Sverige.

TORBJÖRN SUNDIN

Glädje

● Jag har faktiskt fått en ny kompis. En fyrfota vän som heter Fritiof, som jag har blivit hundvakt åt ganska ofta när hans husse behöver hjälp. En Rednose Pitbull blandad med Labrador, men han ser inte ut som en renrasig pitbull och han har ett fantastiskt humör och humor. Han är skitglad på morgonen när jag vaknar, det är rena välkomst-kommittén när han eller jag sover över. Jag blir glad och får lust att gå upp från sängen på morgonen vilket ibland kan vara tråkigt. Han

bombarderar en med pussar, viftar på svansen, far runt som om han vunnit en miljon på Lotto.

Det finns inget som kan paja min morgon, då kan till och med satan knacka på dörren. Men han kommer inte in i husvagnen... Fritiof brukar hänga med mig när jag säljer tidningar, för ibland krockar allt. Folk tittar konstigt. Hur kan hon/dom vara hundvakt som är hemlösa? Jo, det ska jag tala om. Vi är hemlösa som bor i husvagn.

MAGDALENA 407

Nattaja

● Läger sten under kudden.
Varligt önskar jag
drömyllda timmar,
tickande
dvala och dalgång.
Motsols genom historien
möter jag er
som
väntar mig
utan brådska.

Ställ dig i skuggan och lyssna till vinden, du kommer aldrig att älska mig mer än nu. Dina händer når vad kärlek förmår röra. Huden på kinden i mitt ansikte.

Sorkarnas boning,
som kulor i gräset syns deras portar
som lovandes en hemlighet.

LO

Vi bryr oss om
människorna, husen
och staden.

EM
EINAR MATTSSON

einarmattsson.se

Kvinnofridslinjen är en stödtelefon för dig som är utsatt för hot, våld eller sexuella övergrepp.

Ingen fråga är för liten

020-50 50 50
Kvinnofridslinjen

VILL DU VETA MER? BESÖK GÄRNA KVINFOFRIDSLINJEN.SE

Kvinnofridslinjen drivs av Nationellt centrum för kvinnofrid vid Uppsala universitet och Akademiska sjukhuset på uppdrag av regeringen.

SAGAN OM RINGVÄG

RINGVÄGEN ÄR SVERIGES MEST TÄTBEFOLKADE GATA, 5 440 PERSONER BOR DÄR. DEN ÄR SÖDERMALMS LÄNGSTA GATA OCH RINGVÄGEN ÄR DET NÄST VANLIGASTE GATUNAMNET I SVERIGE. FRÅN EN HANDMÅLAD KARTA FRÅN 1863 TILL 517 GATUBELYSNINGSARMATURER, VIA "BRANDBILEN SOM FÖRSVANN", ROTEMANSARKIVET, TRE MORD OCH 3 214 LÄGENHETER PÅ 211 ADRESSER ÄR DETTA SAGAN OM RINGVÄGEN. SÅ HÄR LÅNGT. TEXT: ULF STOLT ILLUSTRATION: ISTOCKPHOTO, STOCKHOLMSKÄLLAN

EN

PÅ RINGVÄGEN:

- Har Britt Gustafsson, 92 år, bott på samma adress sedan 22 oktober 1930. Ingen person har bott lika länge på Ringvägen som hon.

DET VAR EN gång en karta.

En handmålad uppmätningsskarta av Stockholm innanför tullarna från 1863 i 38 blad, framtagen att använda som underlag för stadsplaneringen i slutet av 1800-talet. Kartan är färglagd och tämligen detaljrik – grönområden, kvartersnamn, tomtnummer, gatunamn, vattendrag och trädgårdar är utmärkta.

Vem som ritat kartan är okänt. På de tretton sista bladen, om de fogas samman i korrekt nummerordning, syns Södermalm.

Detta är den första karta över Stockholm och Södermalm där man kan urskilja en del av den vägsträckning som i dag utgör Ringvägen. På kartan sträcker den sig från drygt ett kvarter öster om Götgatan och i en lätt böjning mot nordväst, ungefär till där Södra station i dag ligger.

Den mesta bebyggelsen på Södermalm vid den här tiden är på norra delen, öster och väster om

dåvarande Nils Ericsons sluss. Vid den senaste folkräkningen 1850 bor det 93 070 personer i staden.

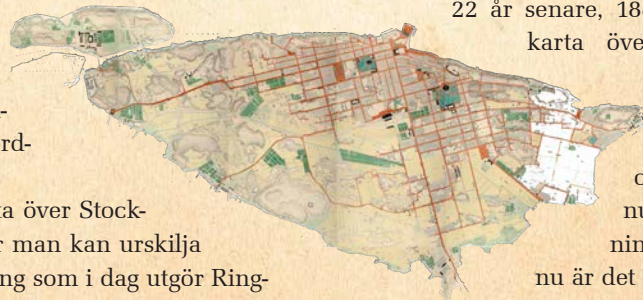
Gatusträckning har tre olika namn markerade på kartan: närmast Götgatan heter den Holländargatan, sedan Grindsgatan, för att slutligen övergå till att heta Rosenlundsgatan.

Alla dessa tre gatunamn finns fortfarande kvar och har gett namn till mindre, närliggande gator – Holländargatan återfinns dock på Norrmalm.

22 år senare, 1885, kommer en ny karta över Stockholm och Södermalm. Nu är Ringvägen tydligt planerad, utritad och dragen i sin nuvarande sträckning. Och lite till. För nu är det tid att kunna drömma lite större.

1866 uppfinner Alfred Nobel dynamiten.

Samma år lägger en kommitté, ledd av juristen och politikern Albert Lindhagen, fram den så kallade Lindhagenplanen – en generalplan för ►

UTMED RINGVÄGEN FINNS:

- 9 parkeringsautomater
- 250 cykelställ
- 64 skräpkorgar.

Stockholm som presenteras med titeln "Utlåtande med förslag om gatureglering i Stockholm". Den är 117 sidor lång och föreslår ett reglerat gatunät. Det antas att Paris – där Albert Lindhagen varit på bröllopsresa 1860 – och Berlin är städer som influerat honom.

Kommunfullmäktige antar inte hela planen, man strider om delar av den och den revideras i omgångar. Men Lindhagenplanen ses som början på det moderna Stockholms planering och utformning, som börjar ta sin form i slutet av 1800-talet.

Då var planen att Ringvägen skulle utgöra en ringformad huvudgata, en gränsboulevard, som band samman de nya kvarteren vid Söder Mälmarstrand och Riddarfjärden med Tegelviken, Fåfängan och ner mot Danvikstull.

En tanke man hade var att – med dynamiten som ny hjälp och möjlighet i stadsplaneringen – spränga sig fram genom både Skinnarviksberget och Vita Bergsparken.

Men så blev det aldrig.

Man kom fram till att det skulle vara ett för avancerat och omfattande arbete att göra, i proportion till nyttan för stockholmarna. Men på kartor fram till 1930-talet finns den planerade dragningen av den framsprängda Ringvägen kvar som tunna, streckade linjer.

Ringvägen låg till en början en bit utanför stadsbebyggelsen. Det var först när man

avsatte pengar 1885 för att börja bygga Tantolunden som det också började byggas stenstad på båda sidor kring Ringvägen, först på den östra delen, senare också mellan Skanstull och Zinkensdamm.

DÅ INFLYTTNINGEN TILL Stockholm var stor, det var trångbott och människor flyttade runt mycket, hade Stockholm en egen folkbokföring, rotemän – annars var det kyrkan som skötte folkbokföringen.

På Stadsarkivet finns det gamla Rote-mansarkivet bevarat.

Där kan man se att det mellan åren 1878 till 1926 – det var så länge man hade systemet med rotemän – bodde 26 685 människor på Ringvägen. Och att det 1921, för hundra år sedan, bodde 3 742 personer på Ringvägen. Vid en snabb blick i arkivet flimrar några namn och titlar förbi: kontorist Lilly Olsson, fru Olga Lindström som är gift med barn, måleriarbetare Karl Oskar Norberg, högskolestuderande Sten Runius som även gjort militärtjänst och modellsnickare Karl Tibell.

Några portar från Ringvägen 133 där Karl Tibell bodde för 100 år sedan, bor Britt Gustafsson, 92 år, på andra våningen på Ringvägen 127 med fönster mot gatan.

Hon har bott på samma adress på Ringvägen sedan 22 oktober 1930. Ingen person har bott lika länge på Ringvägen som hon.

– Jag skulle aldrig kunna tänka mig

RINGVÄGEN 17 ÄR DET ÄLDSTA HUSET UTMED GATAN, BYGGT 1889.

att flytta från Söder och Ringvägen. Nu är det ju för sent, men jag har aldrig haft nån längtan nån annanstans. Jag har bott i samma hus i 91 år, ser samma sak när jag tittar ut varje dag.

– Först hade vi ett rum och kök, sen en tvåa, då tyckte vi att vi hade det väldigt tjugigt. Det är den lägenheten jag bor i nu. Och här bodde min man och jag och vår son.

Hennes mamma var barnvårdarinna, pappan byggnadsingenjör.

– Pappa var med och byggde Åhléns på Ringvägen. Sedan jobbade han i byggnadsstyrelsen och var med när de byggde om livrustkammaren på Slottet och arbetsledare på Nationalmuseet när det gjordes nåt där. Vi hade det bra.

Britt Gustafsson gick i skolan på Lychouska skolan, en liten privatskola på Högbergsgatan.

– Jag hade bra betyg. Men jag läste inte vidare utan började som löneassistent på Socialförvaltningen. Jag jobbade med det hela livet. När vi skulle räkna lön på dator, det trodde jag inte jag skulle klara, men

På sidan tio i romanen *Väld och nära samtal* av Wera von Essen från 2020 sitter bokens jag på fyrans buss på Ringvägen – "varför hamnar man ständigt på Ringvägen?"

det gick bra det med. Innan dess var det räknemaskiner.

Hon tycker inte att Ringvägen förändrats så mycket.

– Nja, jag kan inte säga att det förändrats så mycket. Det såg ju likadant ut när jag växte upp som det gör nu, tycker jag. Samma typ av hus runt omkring. Men det är ju mycket mera folk ute än det var på den tiden. Det var lite bilar då, dåtidens bilar.

"BRANDBILEN SOM FÖRSVANN" från 1969 är Maj Sjöwall och Per Wahlöös femte bok i sviten Roman om ett brott – den svenska kriminallitteraturens ovärderliga Henrietta Lacks-celler – och bara några sidor in i boken kommer kriminalkommisarie Gunvald Larsson körande på Västerbron, tar vänster upp Hornsgatan och sedan höger på Ringvägen. Han stannar efter något hundratal meter och parkerar.

På sidan tio i romanen *Väld och nära samtal* av Wera von Essen från 2020 sitter bokens jag på fyrans buss på Ringvägen – "varför hamnar man ständigt på Ringvägen?"

Per Anders Fogelström och Stig Claesson har båda skrivit om Ringvägen eller nämnt den i sina böcker. David Lagercrantz lät en detalj i handlingen i en av böckerna i Millenniumtrilogin utspela sig på ett övergångsställe i korsningen Hornsgatan/Ringvägen.

Ulf Lundell befinner sig i krokarna i låten "Rom i regnet" – på Hornsgatans öde stråk och nere vid Zinkensdamm och

5 440 PERSONER FÖRDELADE PÅ 3 214 LÄGENHETER PÅ 211 ADRESSER UTMED GATAN

på Tantolundens golv av gräs – dock utan att nämna själva Ringvägen.

Han har även beskrivit – en tid bodde Ulf Lundell på Ringvägen 8 – hur den gröna Coopskylten på hörnan mitt emot lyser i höstmörkret och hur gästkrämmande han upplever den synen från sitt fönster.

I Katarina Taikons böcker om Katitzi nämns Ringvägen i både *Katitzi i Stockholm* och *Katitzi barnbruden*.

Markus Krunegård kallar låt åtta på skivan *I huvet på en idiot, i en bar, på en ö, i ett hav, på en ö, i en bar, i huvet på en idiot* från 2018 för just "Ringvägen" – "Ringvägen upp och Ringvägen ner, Ringvägen vet, Ringvägen ser, Ringvägen upp och ner". Av låtarna från den skivan är "Ringvägen" den minst spelade på Spotify, vid tidningens pressläggning hade den 499 551 uppspelningar.

Enligt STIM – Svenska tonsättares internationella musikbyrå – finns det nio låtar registrerade hos dem som har ordet Ringvägen i titeln, eller som en del av titeln. En av de låtarna har dock inte med Ringvägen i Stockholm att göra.

Enligt STIM
– Svenska tonsättares
internationella musik-
byrå – finns det nio låtar
registrerade hos dem
som har ordet Ringvägen
i titeln.

På Spotify finns fem låtlistor med namnet Ringvägen i titeln, den längsta av de spellistorna innehåller 1 953 låtar. Det finns 17 profiler som har Ringvägen som namn eller del av namnet.

Det finns en Facebooksida med namnet Ringvägen, den har dock inte särskilt många följare. Och det finns en nästan 42 minuter lång film på YouTube från 2020, kallad *Walking on Ringvägen*, filmad av en person som går hela Ringvägen, start Zinkensdamm, och sedan följer gatan på vänster sidan hela vägen. Filmen – utan kommentarer men med autentiskt gatuljud – slutar dock i hörnet Folkungagatan/Renstiernas gata. Det framgår inte i filmen om personen riktigt vet var Ringvägen slutar, eller bara fortsätter gå.

I DAG BOR det flest människor på Ringvägen i Stockholm än på någon annan gata i Sverige – 5 440 personer, enligt Statistiska Centralbyråns senaste räkning 2019. De personerna är fördelade på 3 214 lägenheter – 45 procent hyresrätter, 55 procent bostadsrätter – som ligger på 211 adresser ▶

**ULF LUNDELL BODDE EN TID PÅ
RINGVÄGEN 8. HAN HAR BESKRIVIT
HUR DEN GRÖNA COOPSKYLLEN PÅ
HÖRNAN LYSER I HÖSTMÖRKRET
OCH HUR GÄSTKRÄMANDE HAN
UPPLEVDE DEN SYNEN.**

PÅ RINGVÄGEN FINNS:
• Cirka 400 hundar och fler än 600 katter med adress Ringvägen.

UTMED RINGVÄGEN FINNS:

- 632 träd, mest lind, hästkastanj och lönn
- 75 dagvattenbrunnar
- 517 gatubelysningsarmaturer.

SEDAN 2016 HAR DET INTRÄFFAT TRE MORD PÅ RINGVÄGEN INOM EN RADIE AV TVÅ HUNDRA METER

utmed gatan.

Det finns cirka 400 hundar och fler än 600 katter med adress Ringvägen.

Ringvägen är 2,9 kilometer lång, Södermalms längsta gata. Det finns 205 gator i landet som heter Ringvägen, det är det näst vanligaste gatunamnet, bara Storgatan är vanligare. I länet används namnet Ringvägen i 19 andra kommuner.

Enligt Svensk mäklarstatistik är det en gata där lägenheterna skiljer väldigt mycket i pris, beroende på var på gatan man tittar – det är stor variation i bebyggelsen utmed Ringvägen, från sjuttioalshus till sekelskifte.

Ringvägen 17 är det äldsta huset utmed gatan, byggt 1889. På samma sida gatan en bit bort med nummer 23 ligger det näst äldsta huset på Ringvägen, Mariaskolan från 1893 – det enda huset utmed Ringvägen som är kulturhistorisk klassificerat.

Precis intill, på andra sidan Maria skolgata, byggs det nyaste huset på Ringvägen – Strato Södermalm, 19 våningar högt. Inflyttningen har just startat.

Det finns många breda lövträd utmed Ringvägen, som almarna i korsningen Hornsgatan. Och utmed stora delar av Ringvägen är det planterat träd och lokala körbanor och angöringsgator avskiljs från huvudgatan med gräsytor.

Det finns 632 träd utmed Ringvägen, mest lind, hästkastanj och lönn. Träden och grönytorerna de är planterade på utmed gatan är viktiga platser – de bidrar

till fördröjningen av dagvatten, då det vid kraftiga skyfall finns risk för översvämning på vissa delar av gatan där det mest finns hårda ytor och sämre möjlighet för avvattning.

De 75 dagvattenbrunnarna utmed gatan behöver därför att träd och grönområden behålls eller utökas, för att hantera nederbörden.

SEDAN 2016 HAR det inträffat tre mord på Ringvägen inom en radie av två hundra meter: en ung man knivhuggs till döds i en lägenhet där tre män tagit droger och festat en kväll, en kvinna knivmördas av sin psykiskt sjuka sambo och Situation Sthlms säljare Lars Ola Arrhusius hittas

kvävd under en säng på ett hostel.

Likhetstecknet mellan de tre morden är att de samtliga var polisiärt upplarade inom några timmar – samtliga gärningsmän kunde gripas mer eller mindre i anslutning till dådet, erkände och kunde dömas.

Också det en del av sagan om Ringvägen.

Precis som kvällen den 19 november 1980 i Eriksdalshallen, då Ebba Grön och Dag Vag – enligt nästan alla i publiken – spelar glasögonen av Elvis Costello. Konserterna började 19.00. Biljettpris 65 kronor.

Eller motion 1985:22 i kommunfullmäktige av Agneta Dreber (Stockholmspartiet) som vill förklara Stockholm till en porrfri zon. 1981 såldes 500 000 herrtidningar i veckan, bland annat i Leif Hagens porrbutik på Ringvägen där det ofta förekom demonstrationer.

Eller Anton Genbergs olja på duk från 1888-89, måtten 560x380, föreställande ladugården som revs för att ge plats åt Ringvägen.

Sagan om Ringvägen pågår.

Under 517 gatubelysningsarmaturer, genom 16 gatukorsningar med trafiksignaler med LED-lampor som bara behöver bytas ungefär vart tionde år, över 40 övergångsställen för gående och cyklisterna som målas olika frekvent beroende på slitage, men oftast var annat eller var tredje år. Förbi 9 parkeringsautomater, 250 cykelställ och 64 skräpkorgar.

Och fortsätter. Så länge vi vill. ☺

Kvällen den 19 november 1980 spelar Ebba Grön och Dag Vag glasögonen av Elvis Costello i Eriksdalshallen.

Storstadsbrusreducering

Ta sjövägen till lugnet. I höst kan du även resa på SL-biljetter giltiga minst 30 dagar.

Vad har ditt bolån med hemlöshet att göra?

Jo en hel del faktiskt.

För vi lånar inte bara ut pengar. Vi arbetar med boende och boendeekonomi. Vi vill göra det lättare för människor att fatta de där kloka besluten. Vare sig man är nöjd där man bor eller är på väg någon annanstans. Vare sig man vill renovera eller fixa eller bara bo. Och det kan ju vara lätt att säga.

För det finns vissa av oss som har det svårare på bostadsmarknaden. De av oss som är hemlösa. Ingen av oss vill såklart vara hemlös. Men ibland blir livet inte som en tänkt sig. Det är därför vi stöttar Situation Sthlm, som hjälper de av oss som är hemlösa och socialt utsatta att hitta en väg tillbaka till en tryggare och mer ordnad tillvaro. Med ditt bolån hos SBAB så hjälper du fler att få tak över huvudet.

SBAB!

I GATUPLANET

5

krav ställer organisationen Mind på regeringen efter pandemin. Trycket på deras självmordslinje är större än någonsin och Mind vill se att Sverige upprättar en återhämtningsplan. De kräver bland annat att särskilt utsatta personer ska upptäckas och erbjudas screening av psykisk ohälsa, och att ett statsråd ska få ett särskilt uppdrag att främja psykiskt välbefinnande.

Köparnas svar på säljarnas tack-sms för Swish-köpet

"Tidningen förgyllde min bussfärd och sonen kommer att älska att få läsa om lyftkranen."

"Tack för fint samtal med mina barn. Så bra tidning."

"På besök i storstan. Suttit på fik och läst, förmodligen bästa tidningen i stan när det gäller att fånga känslan."

"Har aldrig köpt Situation Sthlm förut, vilken miss. Inser att allt som jag fastnat för finns på I Gatuplanet."

Svar förmedlas till respektive säljare.

GATUSLANG

"Jag går till sängs med ensamheten"

Första strofen i **Tobias Lindquists** dikt "Nattens väggar", publicerad i #102, oktober 2005 och boken Med egna ord.

JOHAN OLSSON

Åke Leisjö har alltid minst ett munspel i fickan. Oftast flera. Men de brukar tyvärr gå sönder, samma ton brukar sluta fungera efter att tag. Men blues kan han spela ändå.

Hur började du spela munspel?

– Jag fick ett munspel av morsan när jag var liten. Och lärde mig själv att spela, liksom andas ut och in i spelet och flytta på det, det tog lite tid att hitta tonerna.

Har du spelat i några band?

– Nej. Jag har blivit erbjuden

och det har varit lite snack...

jag var på ett LVM-hem en gång och träffade en gitarrist och en kille till på gitarr, jag spelade trummor. Vi lirade där. Men sen drog jag efter tre månader.

Alltid ett munspel i fickan?

– Ja, alltid. Det här i tonarten D. Jag gillar bäst att spela

på ett i G, det är lite skönare, mörkare ton. D, E och C är lite ljusare. I dag har jag två munspel i fickan, ett i A också. Men båda är trasiga på samma ställe – åttonde tonen, oktaven. Men det kommer skräp i dem också när jag har dem i fickan.

ULF STOLT

Fler barn har förlorat sitt hem

– Vräkningar av barn ökar, trots löften om annat

I **BÖRJAN AV** pandemin varnade Kronofogden för risken att förlorad inkomst kunde leda till fler vräkningar. Till Situation Sthlm sa då bostads- och fastighetsborgarrådet Dennis Wedin (M) att han "inte vill se några vräkningar" och att han hade gett bostadsbolagen instruktion om att göra allt de kan för att lindra konsekvenserna av pandemin.

Nu visar statistik från Kronofogden att antalet barn som berörs av vräkning ökar. Under perioden januari-juni 2021 jämfört med samma period året innan är de fler. I Stockholms stad handlar det om 25 barn – mer än en fördubbling.

Det sker en ökning i hela landet.

– Det är en oroväckande utveckling, säger Davor Vuleta, analytiker på Kronofogden.

Drygt hälften av vräkningarna i Stockholm skedde hos allmännyttan.

Dennis Wedin

EMILIA OJUE BERROVIST

Enligt kronoinspetör Gunilla Svalborg Magnusson arbetar de stora hyresvärdarna Stockholmshem och Familjebo-städer redan innan pandemin med vräkningsförebyggande åtgärder. Det första halvåret av pandemin var det dessutom vanligt att värdarna avvaktade med att skicka en ansökan om avhysning.

– Hyresvärdarna var mer tillmö-

"Ensamstående föräldrar har ofta små ekonomiska marginaler och har drabbats hårdast av pandemins effekter." Davor Vuleta

tesgående, påpekar Davor Vuleta som menar att ökningen nu kan tyda på en återgång mot mer "normala förhållanden".

DENNIS WEDIN, BOSTADS- och fastighetsborgarråd, säger att han vidtog åtgärder för att mildra pandemins effekter för stockholmarna, en sådan var att bostadsbolagen inledningsvis var mer generösa med anstånd på hyra om en hyresgästs ekonomi hade påverkats.

– I dag får bostadsbolagen inte den typen av ärenden längre. Sammantaget har vi inte haft fler

avhysningar under pandemin än andra år och bolagen kan inte se att det påverkat antalet heller.

Antalet barn som berörs av vräkningar har ökat, vad beror det på?

– Om vi känner till att det finns barn på en adress så är det ytterst sällsynt att det mynnar ut i en avhysning. Vi arbetar intensivt tillsammans med stadsdelsförvaltningarna med vräkningsförebyggande arbete. Vår uppfattning är att om det bor barn på en adress så gör stadsdelarna allt de kan för att förhindra en avhysning,

Davor Vuleta

PRENSBILD

ofta genom att de betalar hyran där så krävs, säger han och tillägger:

– En anledning till att man upplever

"Det blir som ett övergrepp"

EN VRÄKNING KAN vara väldigt traumatiskt för ett barn, menar Tove Samzelius som forskat i ämnet och är rådgivare på Rädda Barnen.

– Det blir som ett övergrepp. Beroende på vilken ålder man är, hur föräldrarna hanterar det och vilken hjälp man får, kan barnet bli påverkad på olika sätt, men ingen blir oberörd.

I sin forskning har hon följt familjer som haft osäkra boenden under lång tid.

– Hos små barn kan det påverka deras utveckling och motorik och det blir sjuka oftare. Äldre barn kan hamna långt ifrån sin skola och vänner. Det påverkar utbildningen, sociala relationer och självkänslan – allt som är viktigt för att barn ska växa upp till

Tove Samzelius

trygga individer.

Hon påpekar att FN har gjort uttalanden om att det måste

finnas en plan för ett permanent boende.

– Så ser det inte ut i Sverige. Kanske flyttar man in hos släkt eller vänner. Vissa kommuner i Stockholmsområdet erbjuder tak över huvudet, ofta på vandrarhem och i korta perioder.

Att ökningen nu beror på otillåten andrahandsuthyrning, som Dennis Wedin uppgav, tycker hon inte räcker som en förklaring.

– De som vräks på pappret är den som står på hyreskontraktet. Familjen som bott där i andra hand är osynlig i statistiken. Om man ska räkna in den gruppen så skulle antalet bli mycket större.

MARIA HAGSTRÖM

en ökning kan vara att det bor barn i lägenheter där avhysning sker till följd av otillåten andrahandsuthyrning. Den typen av avhysningar har ökat då förstahandshyresgästen in i det sista vill hålla kvar vid lägenheten. Det är inte alltid vi vet vem som är andrahandshyresgäst och om det finns barn där.

Bland de barnfamiljer som nu förlorat sina hem är ensamstående föräldrar extra utsatta, enligt Kronofogden.

– Ensamstående föräldrar har ofta små ekonomiska marginaler och har drabbats hårdast av pandemins effekter. Har man dessutom haft jobb inom branscher där det inte går att jobba hemifrån, och man måste vara hemma vid symptom eller vid vård av barn, då slår det extra hårt. Det är viktigt att samhället fångar signaler tidigt för

att motverka fler vräkningar i den här gruppen, säger Davor Vuleta.

MARIA HAGSTRÖM

VRÄKNING AV BARN

I Stockholms stad berördes 9 barn av vräkningar första halvåret 2019. Året efter var de 10 stycken. Samma period i år är det 25 barn.

I Stockholms län var det däremot en ökning första halvåret av pandemin. Då berördes 67 barn jämfört med 39 året innan. I år är det 58 barn.

I landet i stort blev 273 barn av med sitt hem när båda eller någon av barnens föräldrar blev vräkta, den högsta siffran sedan 2015. De flesta barn bodde permanent i bostaden. Sedan 2007 har regeringen en nollvision för vräkningar av barn som en del av sin strategi mot hemlöshet.

Gatujuristerna får Katarina Taikon-priset

ÅRETS KATARINA TAIKON-PRIS,

Stockholms stads pris som hyllar insatser för mänskliga rättigheter, går i år till Gatujuristerna.

– Årets pristagare verkar med stort och brinnande engagemang för att vårt rättssamhälle ska gälla för precis alla. Jag är oerhört glad över att i år dela ut priset till Gatujuristerna som är sanna männis-

Celeste Sjölin

i juridiska frågor som till exempel rådgivning, förhandling och överklaganden. Rådgivningen sker hos

bland annat Convictus, Medborgarkontoret och Equal Sthlm.

Celeste Sjölin, vice ordförande i Gatujuristerna, är stolt över priset och hoppas att det gör att fler får upp ögonen för dem.

– Socialt utsatta personer som behöver juridisk rådgivning ska veta om att vi finns.

Prissumman på 100 000 kronor har Gatujuristerna tänkt använda till att underlätta deras administration och förstärka infrastrukturen i föreningen.

– Så att vi kan växa ännu mer utan att tumma på kvalitet och sekretess. Det kanske inte låter som det festligaste man kan göra med 100 000, men för jurister motsvarar det i princip en tredagars partykryssning.

MARIA HAGSTRÖM

"Socialt utsatta personer som behöver juridisk rådgivning ska veta om att vi finns."

korättshjältar, säger Katarina Luhr (MP) miljö- och klimatborgarråd och ordförande i Katarina Taikon-prisets jury.

Gatujuristerna är en ideell förening bestående av juriststudenter som i mer än 15 år har hjälpt hemlösa och socialt utsatta människor i Stockholmsområdet.

Föreningen erbjuder gratis stöd

5000

ton produkter per år förväntas Matmissionens sälja i tre nya matbutiker.

De ska öppnas inom ett år och Stockholms Stadsmission räknar med 45 nya platser för arbetsträning och cirka 6 000 nya medlemmar – människor i ekonomisk utsatthet som kan handla livsmedel till en tredjedel av ordinarie pris. Produkterna, som annars hade kunnat bli svinn, doneras från dagligvaruhandeln. Det finns redan två Matmissionen.

FÖRETAGSPRENUMERATION

Med en företagsprenumeration hjälper du och ditt företag till att göra Stockholm till en bättre stad för oss alla att bo i. Vill ni också företagsprenumerera på Situation Sthlm och synas med er logotyp på denna sida? Kontakta oss:

Herman Sundgren (herman@situationsthlm.se), tel: 08-54595394

ZBK

AL
ATRIUM LJUNGBERG

BRANDKTORET
Förhinderlös brandbekämpning
SINCE 1847

Abaton
PRODUKTION AB

ASSA ABLOY

Brunnberg & forshed

Acne 艾可尼

Autoexperten

BYGGMÄSTAREFÖRENINGEN
BF

gddg
Ett företag inom SKR

ARVET

BYGGNADS

advokatfirman sallnäs

Capio Geriatrik

ADVOKATFIRMAN ÅBERG & CO

Capio Psykiatri

ADVOKATBYRÅN
Thomas Bodström

AXFAST
UTVALDA LÄGEN

CEDERQUIST

afa
FÖRSÄKRING

BESQAB

OR
CERTE REVISION

Akademikerförbundet SSR

BENGT DAHLGREN

CHINA TEATERN

Akademikernas a-kassa

bergkrantzarkitekter

ALLBA

BOLIDEN

COWI

ANDERS BODIN
FASTIGHETER

Bonnier Fastigheter

DANVIKSHEM

apoteket

BOBY
BOTKYRKABYGGEN

dina
Dina Försäkringar

DYBECK BYGG

HAMMER & HANBORG

Effekt
Konsult & Fastighetsförvaltning AB

HANSA PROJEKT

EM
EINAR MATTSSON

Heba
utvecklingscenter

ERSTA DIAKONI

Hertz
IT-UNDERHÅLL
I STOCKHOLM AB

FAMILJEBOSTÄDER

Hedström & Taube | gruppen

FF Profilreklam AB

inResonance
Always in Tune

FCG

STIFTELSEN OSCAR HIRSCHIS MINNE

Flinks JÄRN

HMXW arkitekter
investor

FLOWY

hiQ
JANKE WIKHOLM

FOURSIDE

HRM Affärsutveckling
Relationer med affärsfokus
JM

Fora

JÖRGENSENS RÖR AB

gibon

Hyresgästföreningen
Kamasa-TOOLS

SILZOLA
Gröna Lunda

IKANO Bostad
KOJAPO

Grönsakshallen
Sorunda

INDUSTRI VÄRDEN

H2M

Indutrade Industrial Components
Kommunal.

HAMMARBY IF

inplenion.
KPA

norrenergi

RAMIRENT

WÄSTBYGG
våra hem

KUNGSLEDEN

Swegon

ZURICH

nytida

Sympa

**OSCAR'S
TEATERN**

rubino
REKRYTERING

SPARTOI AB

YTTEC
SLIPAR LAGAR BETONGGOLV

Liljevalchs

LJUNG SJÖBERG
PROACTIVE DRUG MANAGEMENT

Sandart&Partners

**TURLOCKS
MÅLERI**

SBAB!

Stavdal

m3|BYGG

Stockholmshem

*M Ekholms
konsulttjänst AB*

VISION

Mekonomen

**prima
gruppen**

SHIS Bostäder

MEMFIS

Development

SVEASKOG

Mgruppen
SVENSKA MANAGEMENTGRUPPEN

Sjukhusläkarna
FÖR UNDERSTÖDSFONDEN SAMT
WENNERSTRÖMS DONATIONSFOND

Svenska kyrkan
SOFIA FÖRSAMLING

Wallenberg Foundations AB

MIKAS
Establ. 1986
STOCKHOLM

**skandia:
fastigheter**

Svenska kyrkan
VANTÖRS FÖRSAMLING

WALLENSTAM

Svenska kyrkan
VÄSTERMALMS FÖRSAMLING

WALLFAST

Nordins Svets AB
BO NORDIN AB

RAMBOLL

SB
Svenska Bostäder

UTSTÄLLNING

AVTRYCKAREN
150 ÅR AV POLISFOTOGRAFI

Filmsarkivet

"En av de mest ambitiösa kulturhistoriska fotoutställningarna på senare år"
Dagens Nyheter

 Polismuseet

polismuseet.se

28/8–28/11 2021

SYMBIOSIS

– idéer och perspektiv
i mötet mellan konst,
forskning, arkitektur
& design.

Mer om
utställningen på
www.fargfabriken.se

FÄRGFABRIKEN

 Statens servicecenter

Myndigheter samlade för dig

Den 1 november öppnar vi ett nytt statligt servicekontor i Liljeholmen

Adress
 Liljeholmsvägen 22
117 61 Stockholm

Öppettider
 Måndag – Fredag
10.00 – 16.00

Här får du stöd och vägledning i tjänster från:

 ARBETSFÖRMEDLINGEN
SWEDISH PUBLIC EMPLOYMENT SERVICE

 Försäkringskassan

 PENSIONS MYNDIGHETEN

 Skatteverket

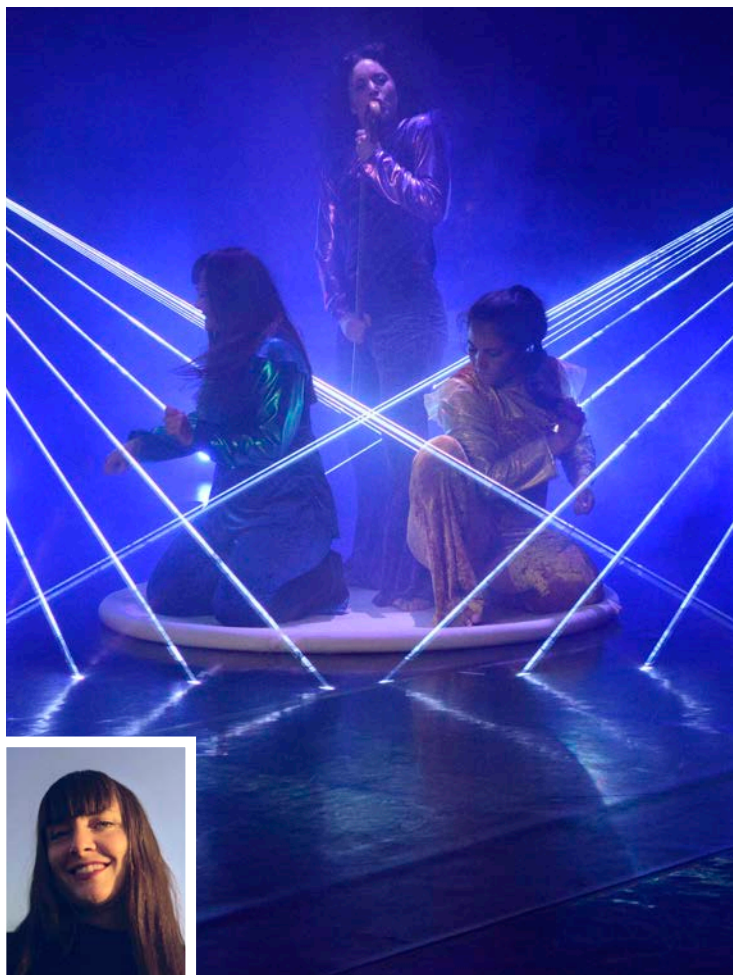
 Försäkringskassan

PENSIONS MYNDIGHETEN

Skatteverket

Vi hjälper dig igång med myndigheternas e-tjänster!

SVEPET

MALOU BERGMAN

ANGELINA BERGEMALL

Med en dansritual hyllar Lisa Janbell systerskapet

DANS "VILL VISA ALLA SIDOR I SYSTERSKAPET OCH OLIKA SIDOR SOM FINNS INOM OSS"

KOREOGRAFEN LISA JANBELL dansar för häxor som har funnits, finns och kommer att finnas. I föreställningen Lead us tar hon och dansarna Bamam Frost och Bianca Traum publiken till en plats bortom tid och rum och en resa inom oss själva och det undermedvetna. Med afrokubanska folkinfluenser och suggestiva klubb-beats, laserstrålar och rituell dans.

– Jag har haft den här föreställningen i mig länge. Den baserats på det arbete som jag har gjort med bästa vännen och kollegan Camilla Sivam med vår performance-duo Dos Oké, där vi har hållit på med rituell

performance i tio år. Jag ville utveckla det arbetet.

Lisa Janbell ser "Lead us" som en hyllning till djupa vänskapsrelationer, systerskap och den kvinnliga visdomen som hon kallar för "häxkraft".

– Jag känner att feminismen ibland i Sverige har handlat mycket om att kvinnan, och de som tillskriver sig den identiteten, ska vara hård och tuff. Jag vill visa alla sidor i systerskapet och olika sidor som finns inom oss. Det ömma, sårbara, mjuka och kraftfulla – att allt får existera parallellt. Jag vill lyfta det emotionella arbetet som kvinnor ofta gör, att vara omhändertagande och ha ett

inkluderande perspektiv.

Hon kallar sig själv för en nutida häxa och hon har inspirerats av häxor som hon träffat i Sverige och på andra platser i världen.

Vad är en häxa i dag?

– Det är personer som är gruppens hobbypsykolog, som folk tyr sig till och kommer till för att få råd. De ser till att alla mår bra och håller ihop gruppen. Men häxor har också en stor frihet i sig själva och gillar att leka och ha kul. Och de har ett ekologiskt perspektiv och tror att vi alla är en del av nåt som är mycket större än oss själva.

LISA JANBELL JOBBADE i skapandet av Lead us även med ursprung.

– För mig är mitt ursprung lika mycket släkten i Malung som uppväxten i Rinkeby och Kista, tonåren

HÄXOR HAR OCKSÅ EN STOR FRIHET I SIG SJÄLVA OCH GILLAR ATT LEKA OCH HA KUL.

som "Hiphop-musiknörd" och mina dansstudier.

Hon är skolad inom kubansk folkdans på Kuba och driver det svensk-kubanska danskompaniet SOMOS Dance Company.

– Kubansk folkdans härstammar i ceremoniella praktiker från den afrikanska diasporan. Jag hämtar min främsta inspiration från Kuba men också från alla dagar och nätter jag har tillbringat på nattklubbar.

Vad gjorde att du fastnade för rituell performance?

– Jag hade ingen tydlig plan när jag var yngre utan följde bara min lust och intuition, det ledde mig in på rituell performance. Det är väldigt skönt att dansa för nåt som är större än mig själv.

FOTNOT: "Lead us" visas på Dansmässan 2021 som är digital och pågår 11-14 november.

MARIA HAGSTRÖM

ULF STOLT

Fyra nyanser av brunt

FILM Killinggänget övergav 2004 sin då ganska stelopererade ironi från nittioalet och valde i stället att göra en film med mindre bokstäver och en vänligare, mer utforskande blick. Då fick också materialet ett helt annat djup och relevans.

De fyra olika berättelserna i *Fyra nyanser av brunt* egentligen ganska tvärt mot varandra. Filmen är tre timmar och tolv minuter lång och genom att korsklippa mellan berättelserna skapar de fyra delarna en betydligt större berättelse. Om drömmar, ensamhet, längtan, men kanske främst är det fyra filmer som på olika sätt tar sig an relationen mellan en far och en son.

REDAKTIONENS TIPS

Ett kammerspel på isen på Vitön

TEATER Sommaren 1897 lämnar Andrée, Frænkel och Strindberg Stockholm. De vill bli först att korsa nordpolen i vätgasballong. Trettiotre år senare hittas de döda på Vitön i ishavet.

Regissören Jonas Österberg Nilsson har försökt sätta sig in i vad de tänkte, kände och talade om, efter att ha kraschat på isen utan möjlighet att ta sig därifrån.

"De förlorade hjältarnas land" är första gången berättelsen om ballongfärden sätts upp på en teaterscen.

FOTNOT: Premiär på Uppsala stadsteater 30 oktober.

ULF STOLT

Lösning kryss #287

Se förra numrets vinnare på s.29.

<p>1. (10) MÅNEN 2. (10) LÅLA 3. (10) FEN</p>	<p>4. (10) EL 5. (10) TE 6. (10) G</p>	<p>7. (10) D 8. (10) A 9. (10) R</p>	<p>10. (10) N 11. (10) O 12. (10) L</p>	<p>13. (10) I 14. (10) N 15. (10) S</p>	<p>16. (10) V 17. (10) Ä 18. (10) N</p>	<p>19. (10) O 20. (10) K 21. (10) T</p>	<p>22. (10) A 23. (10) K 24. (10) T</p>	<p>25. (10) U 26. (10) N 27. (10) R</p>	<p>28. (10) N 29. (10) A 30. (10) A</p>
<p>31. (10) B 32. (10) R 33. (10) I</p>	<p>34. (10) D 35. (10) A 36. (10) G</p>	<p>37. (10) V 38. (10) E 39. (10) D</p>	<p>40. (10) E 41. (10) R 42. (10) Y</p>	<p>43. (10) A 44. (10) M 45. (10) O</p>	<p>46. (10) S 47. (10) A 48. (10) L</p>	<p>49. (10) N 50. (10) E 51. (10) R</p>	<p>52. (10) E 53. (10) R 54. (10) A</p>	<p>55. (10) V 56. (10) A 57. (10) N</p>	<p>58. (10) L 59. (10) I 60. (10) F</p>
<p>61. (10) O 62. (10) J 63. (10) G</p>	<p>64. (10) S 65. (10) O 66. (10) L</p>	<p>67. (10) M 68. (10) O 69. (10) G</p>	<p>70. (10) N 71. (10) A 72. (10) G</p>	<p>73. (10) N 74. (10) I 75. (10) S</p>	<p>76. (10) E 77. (10) R 78. (10) O</p>	<p>79. (10) S 80. (10) E 81. (10) T</p>	<p>82. (10) A 83. (10) N 84. (10) Y</p>	<p>85. (10) W 86. (10) E 87. (10) I</p>	<p>88. (10) S 89. (10) E 90. (10) T</p>
<p>91. (10) R 92. (10) Ö 93. (10) E</p>	<p>94. (10) M 95. (10) O 96. (10) T</p>	<p>97. (10) S 98. (10) E 99. (10) T</p>	<p>100. (10) A 101. (10) N 102. (10) T</p>	<p>103. (10) I 104. (10) D 105. (10) Ö</p>	<p>106. (10) V 107. (10) E 108. (10) R</p>	<p>109. (10) Ä 110. (10) R 111. (10) T</p>	<p>112. (10) I 113. (10) G 114. (10) T</p>	<p>115. (10) L 116. (10) E 117. (10) A</p>	<p>118. (10) L 119. (10) Ö 120. (10) S</p>
<p>121. (10) J 122. (10) P 123. (10) O</p>	<p>124. (10) S 125. (10) P 126. (10) E</p>	<p>127. (10) K 128. (10) T 129. (10) A</p>	<p>130. (10) K 131. (10) E 132. (10) L</p>	<p>133. (10) D 134. (10) A 135. (10) N</p>	<p>136. (10) S 137. (10) A 138. (10) J</p>	<p>139. (10) P 140. (10) E 141. (10) K</p>	<p>142. (10) T 143. (10) A 144. (10) K</p>	<p>145. (10) E 146. (10) L 147. (10) L</p>	<p>148. (10) E 149. (10) L 150. (10) L</p>

"Vadå, jag är inte den som bangar." – Magnus Uggle om den knappa reptiden för monologen *Johnny the Fucker* på Stadsteatern.

"En sortering av människor byggdes in i arkitekturen."

Rebecka Lennartsson

ANTOLOGI Schweizerier på Stadsholmen, förfallna Klarakvarter och nöjescentrum på Norrmalm. Det är några av de platser som finns med i antologin *Bakom stadens kulisser*, där ett gäng forskare tar med läsarna till några av stadens gömda, förbisedda eller försvunna rum, från tidigt 1800-tal till sent 1900-tal.

– Jag har skrivit om Norra Smedjegatan. På 1800-talet låg där så kallade partihotell, som var förtäckta bordeller. Det styrde vem som kunde gå på den gatan och hur det tolkades, säger Rebecka Lennartsson, forskningschef på Stadsmuseet.

Boken bygger på forsknings-

FRIVÅR

projektet Bekönade rum, om hur stadens rum har befolkats och "bekönats" under olika tidsperioder. De andra författarna har bland annat skrivit om urinkurer som varit mötesplatser för homosexuella män och om vilken typ av manlighet som visades i skyltfönstren inför Fars dag.

– Köksingångar och kökstrappor var andra bekönade rum, ofta på Östermalm. En sortering av männ-

iskor byggdes in i arkitekturen och påverkade därmed rörelsen i stan – vem som fick gå var, säger Rebecka Lennartsson och nämner ytterligare några platser som präglas av normer kring manligt och kvinnligt.

– Vid schweizeriernas inträde i staden lanserades damrum för att intressera en kvinnlig publik i en annars manlig miljö.

MARIA HAGSTRÖM

Gör en långfilm på 30 sekunder

FILMSKAPANDE Nytt för i år på Stockholms Internationella filmfestival är kategorin Världens kortaste kortfilmspris. En tanke är att den filmintresserade publiken inte bara ska besöka biograferna, utan också skapa egna filmer. Och tävla med dem.

– Filmskapandet har blivit en del av

många ungas vardag. Med priset vill vi erbjuda alla som har intresse och passion för film en möjlighet att visa upp sin filmkonst, säger Bea Karlsson, Stockholms filmfestival.

Tävlingen är öppen för alla. Det enda kravet är att filmen är max 30 sekunder lång och innehåller

alla de inslag en långfilm vanligtvis har. Det vinnande bidraget visas på festivalen, i samband med prisutdelningen i kategorin Världens kortaste kortfilmspris.

Man laddar upp sin film via hemsidan, där finns två inspirationsfilmer.

ULF STOLT

Läslovet med möjligheter

LEDIGT Under läslovet vecka 44 erbjuder Kulturhuset Stadsteatern en rad aktiviteter i fyra kulturhus, med fokus på läsning och skrivande, för elever mellan 9 och 19 år.

I Husby är det workshop för de som vill skriva för scenen, registrera, stå på scenen eller agera framför kameran. I Vällingby och Skärholmen kan unga från 13 år utveckla sitt kreativa skrivande och de yngre skapa en superhjälte i en normbrytande workshop. På Skärabisbiografen visas skräckfilm och på Klarabiografen anime-tema. Vid Sergels torg kan man teckna manga eller gå textworkshop på Lava. Plus en massa annat.

ULF STOLT

Värt att kolla upp:

Linn Fernström

Liljevalchs+

UTSTÄLLNING Ett dussintal nya målningar, skulpturer och en svit teckningar.

John Holm

Södra teatern

KONSERT 17-18 november med fullt band. 49 år efter att debutskivan *Sordin*. På SVT finns en dokumentär om hans liv, "Det finns så många vägar".

Dopesick

STREAMING Miniserie om den amerikanska opioidkrisen. Från medicinföretagets styrelserum till ett sargat gruvsamhälle i Virginia. Med bland andra Michael Keaton och Peter Sarsgaard.

FÖLJ OSS PÅ INSTAGRAM

@situationsthlm

DÅTID STHLM

NOVEMBER
1980

RIKSMORDKOMMISSIONEN tror att kvinnan som hittades sexmördad i sin lägenhet i Fisksätra träffade mördaren på restaurang Wallonen på Kungsgatan, och att de hade sällskap därifrån.

Per Hedberg, 5 år, på daghemmet på Wennerbergsgatan har redan haft 12 pedagoger. En ny undersökning visar att ett barn som går på dagis mellan 1-7 år kan få byta vårdare över 100 gånger.

Blixthalka på Essingeleden.

På kommunfullmäktiges möte i Rådssalen i Stadshuset tar man bland annat upp UTL 338 – en motion angående behandlingshem för invandrare med missbruksproblem.

AC/DC spelar på Göta Lejon, The Shadows på Konserthuset och Joe Jackson band i Eriksdalshallen.

Polisen lyckas hålla Black Army och Djurgårdens fans åtskilda, det blir inget bråk på Hovet i samband med hockeyderbyt.

Det finns 16 mindre klubbar och ställen i centrala Stockholm där rockband kan spela. Dessutom finns ställen i Blackeberg, Solna, Farsta och Sollentuna som regelbundet ordnar rockkonserter.

En kassettspelare med klockradio med hörlursuttag, inbyggd Ferritan-tenn och Sensor Snooze alarmsystem kostar 369 kronor.

BJÖRN BORG VINNER Stockholm Open, han besegrar John McEnroe i finalen med setsiffrorna 6-4, 6-3.

Enligt Lundbyundersökningen, där man följt 2 550 personer i 25 år, riskerar var femte man att någon gång i

Björn Borg vinner Stockholm Open, han besegrar John McEnroe i finalen med setsiffrorna 6-4, 6-3. Kung Carl XVI Gustaf delar ut priserna.

ROGER TILLBERG/TT

livet hamna i ett svårt alkoholmissbruk. Var tionde kommer att bli alkoholist.

Alla tunnelbanetåg blir nu enmansbetjänade. Då SL satt upp kameror på alla stationer med böjda perronger behövs inte tågvakterna längre.

På Tumba möbler kan man köpa en bar i svartbetsad ek, kromlister och inbyggd belysning för 2 394 kronor.

Polisman Gunnar Andersson, som sköts med sju skott – två skott tog i höger arm, ett i höger axel, ett i höften, ett i skinkan och ett i vardera lår – av Lars-Inge Svartenbrandt i samband med rånet mot postkontoret på Döbelnsgatan, får 3 500 kronor i skadestånd för sveda och värk.

Spar 80, statens sparobligationer, ger 14,6 % ränta – pengarna fördubblas om man låter dem stå inne i fem år och en månad.

Två helger i rad är det 50 % rabatt på allt i grillköket vid Telefonplan.

En 22-årig kvinnlig polis misshandlas svårt på Stureplan.

Filminstitutets chef Jörn Donner skriver en krönika i finska Hufvudstadsbladet där han anser att den

POLISMAN GUNNAR ANDERSSON, SOM SKÖTS MED SJU SKOTT AV LARS-INGE SVARTENBRANDT, FÅR 3 500 KRONOR I SKADESTÅND FÖR SVEDA OCH VÄRK.

statliga, spritfria representationen är ännu ett tecken på "den usla, svenska gästfriheten".

LIDINGÖPOLISEN BEKRÄFTAR ATT det kommit ett anonymt hotbrev till en medlem i Abba – personen skulle kidnappas, sedan skulle Abba-koncernen utpressas på pengar.

P-boten höjs till 500 kronor.

Ett försök att mata in solvärme i fjärrvärmesystemet testas vid Södertörns fjärrvärmeverk.

I utredningen om alkoholvanor i åldern 20-69 år under åren 1968-1979 ser man att vi dricker allt mer. Störst är förändringen bland kvinnor, främst i åldersgruppen 20-29 år.

Kapitalförmedling Östling AB på

Brunnsgatan 21b köper reverser kontant.

Hjördis Lundqvist går i pension efter att i 33 år arbetat på samma daghem i Årsta: "Jag har älskat mitt jobb".

Inger Claesson har i över två år, på uppdrag av Landstinget, utrett vilken hjälp som erbjuds människor som försökt ta sitt liv eller hamnat i en personlig kris: "Jag har mött en skrämmande attityd till självmord och personliga kriser bland läkarna på sjukhusen i Stockholm".

Röster höjs för att Fonzie's vid Hornstull ska stängas, då det anses vara en "olämplig ungdomsmiljö".

Det bor 62 000 ungdomar mellan 10 och 19 år i Stockholms kommun.

ULF STOLT

NOV

1887 Hovsångerska Jenny Lind, världsberömd sopran som föddes på Mäster Samuelsgatan 40, avlider vid 67 års ålder i Worcestershire i England.

1993 Konstkuyp på Moderna museet. Via taket tar sig tjuvar in och stjälar tavlor av Braque och Picasso samt en staty av Picasso till ett värde av 500 miljoner.

1987 Poeten, sångaren och låtskrivaren Cornelis Vreeswijk avlider på Södersjukhuset efter en tids sjukdom. Hans begravning i Katarina kyrka tv-sänds.

VI ÄR DÅ, NU OCH SEN – OCH NU SES VI SNART IGEN!

FREDAG 5/11: HAMMARBY – ÖREBRO

FREDAG 12/11: HAMMARBY – EDSBYN

FREDAG 19/11: HAMMARBY – VILLA LIDKÖPING

ONSDAG 1/12: HAMMARBY – AIK

SCANNA QR-KODEN
TILL HÖGER FÖR ATT
KOMMA DIREKT TILL
BIJETT FÖRSÄLJNINGEN

HAMMARBY
BANDY
VÄRLDSKLASS PÅ RIKTIGT

"Extra shot espresso i så man håller sig pigg"

NAMN: Kristina Fedai

ÅLDER 25 år

GÖR: Praktik på Utrikesdepartementet

Vart var du på väg nu?

– Till min praktik på UD. Jag har varit där i sju veckor. Jag pluggar ett mastersprogram i internationella relationer och ryska språket.

Ute och köpt kaffe bara?

– Ja, en latte med en extra shot espresso i så man håller sig pigg.

Vad har du i lurarna?

– Jag vill inte säga... 00-talshits, "Kryptonite" med Three Doors Down. Jag gick precis och tänkte på att det är så sjukt att det redan börjar kännas som längesen.

TEXT **ULF STOLT**

FOTO **MAGNUS SANDBERG**

A DOG PERSON?

Från serien *Do You Look Like Your Dog?*, 2018 © Gerrard Gethings. En av 27 fotografer som medverkar i utställningen.

The Pet Show!

Ny utställning om människans bästa vän.
Öppnar 22 oktober

Fotografiska

Blippa American Express, Mastercard eller Visa när du ska resa med SL. Läs mer på sl.se

